

Handlingsplan for rød skogfrue *Cephalanthera rubra* i Norge

Arbeid og status i 2025

av Even W. Hanssen

Sabima/Norsk Botanisk Forening

Norsk Botanisk Forening

2026

Tittel	: Handlingsplan for rød skogfrue <i>Cephalanthera rubra</i> i Norge.
Dato	: Arbeid og status i 2025
Forfatter	: 03.03.2026
	: Even Woldstad Hanssen, Sabima/Norsk Botanisk Forening
Utgever	: Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, klima- og miljøvernavdelingen
Rapportnummer	: 1/2026
ISBN	: 978-82-93931-53-9
Emneord	: Rød skogfrue, prioritert art, overvåking og årsrapport
Antall sider	: 35 m vedlegg
Ansv. sign	: Karoline Bredland
Forside- og baksidebilder	: Stort kraftig skudd av rød skogfrue tatt i skråningen i Solbergfjellet i Drammen 24.6.2025 av Karoline Bredland
Sammendrag	: Rød skogfrue er en prioritert art og har status som sterkt truet art på norsk rødliste for arter. Nå er det 20 år siden rød skogfrue fikk sin egen handlingsplan og det 14. året arten har vært prioritert etter naturmangfoldloven. Hovedmålet med handlingsplanen og forvaltningen av rød skogfrue er å sikre artens overlevelse. Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus har vært oppdragsgiver. Rapporten sammenfatter kartlegging og overvåking av rød skogfrue som er gjort av en rekke floravoktere og andre frivillige i 2025. Rapporten inneholder utbredelseskart for rød skogfrue i Norge for 2025, og viser utviklingen for rød skogfrue i de ulike lokalitetene. Det ble gjennomført feltbesøk på 52 av til nå totalt 69 kjente lokaliteter, og det ble funnet skudd i 42 av disse lokalitetene. Resultatene fra 2025 viser en utflating eller stabilisering.

Forfatterens forord

I 2025 er det det 20. året siden rød skogfrue fikk en egen handlingsplan i Norge, og det fjortende året arten har vært prioritert etter naturmangfoldloven (§ 23). Denne type arbeid på det botaniske området involverer forvaltningen og det frivillige botanikkmiljøet på en spennende og god måte.

Sabima/Norsk Botanisk Forening har fått i oppdrag å forfatte denne rapporten over virksomhet og resultater i 2025. Den er derfor vinklet mye ut ifra det praktiske arbeidet med å inventere og overvåke denne vakre og sjeldne orkidéen. Vi vil nok en gang benytte anledningen til å takke for et utmerket samarbeid med Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus – ved Karoline Bredland.

Det er en rekke floravoktere og andre frivillige som har gjort en betydelig innsats i 2025, i alt minst 18 personer. Alle takkes herved på det hjerteligste.

Karoline Bredland, Bjørn Erik Halvorsen, Hallvard Holtung, Bjørn Petter Løfall, Bjørnar Olsen, Frode Løset, Sven Erik Skretteberg og Steinar Stueflotten takkes hjertelig for å ha stilt fotografier og illustrasjoner til rådighet.

Oppdragsgiver: Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus,

Forfatter av denne rapporten har vært: Even Woldstad Hanssen, Sabima.

Ansvarlig signatur: Even W. Hanssen

Fullstendig referanse:

Hanssen, E W 2026. Handlingsplan for rød skogfrue *Cephalanthera rubra*. Arbeid og status i 2025. Rapport Sabima/Norsk Botanisk Forening, Oslo. 35 s.

Forsidebilde: Norges kraftigste skudd av rød skogfrue lever i Solbergfjellet, Drammen kommune. I 2025 hadde det 16 blomster. Foto: Karoline Bredland 24.6.2025.

Innhold

Forfatterens forord	3
Innhold.....	4
Innledning	6
Måloppnåelse.....	6
Administrativ del	7
Møter og befaringer i 2025	7
Oppfølging av konkrete punkter i handlingsplanen	8
Status for rød skogfrue i Norge i 2025	10
Østfold	10
Akershus.....	11
Buskerud	12
Vestfold.....	22
Telemark	24
Aust-Agder, Agder	27
Sammendrag av status	28
Referanser	31
Vedlegg 1. Oversikt over floravoktere for rød skogfrue 2025.....	34
Vedlegg 2. Medieomtale om rød skogfrue i 2025.....	35

Handlingsplan for rød skogfrue – arbeid og status i 2025

Norsk Botanisk Forening

Faktaboks

Hva er populasjoner, forekomster, individer og skudd??

Populasjon bruker vi om det vi mener er en genetisk ensartet gruppe av planter i et avgrenset geografisk område. Vi har ingen regel om minsteavstand mellom populasjoner, men som oftest er det snakk om én til flere km mellom populasjoner.

Forekomst bruker vi om ulike grupper med individer innen en populasjon. Den innbyrdes avstand er ikke helt fastlagt, men en tommelfingerregel kan være 150-200 m. Der avstanden er mindre enn dette kan man innføre begrepet «delforekomst».

Individer, blir også kalt genets. Dette er genetisk like skudd som kan sies å høre til en plante. Det er en subjektiv vurdering som ligger bak hvilke skudd som regnes til samme individ. Vanligvis finnes skuddene tilhørende et individ like ved hverandre, men de kan være fysisk adskilt ved at jordstengelen har blitt delt som følge av fysisk slitasje.

Skudd, blir også kalt ramets, som er det folk flest oppfatter som enkelt-planter. Vi vet at en jordstengel av rød skogfrue kan ha et eller flere skudd. Overjordsskuddet består av en stengel, blad og evt. blomster.

Ordet lokalitet blir ofte brukt om en forekomst, men kan også betegne populasjon, og er gjerne knyttet til et kjent stedsnavn.

Handlingsplan for rød skogfrue – arbeid og status i 2025

Norsk Botanisk Forening

Innledning

Handlingsplan for rød skogfrue ble igangsatt av det tidligere Direktoratet for Naturforvaltning (DN) (nå Miljødirektoratet) i 2006 (DN 2006). Dette er en såkalt artsvis handlingsplan som har som mål å sikre artens overlevelse i Norge. Den 20.5.2011 ble forskrift om rød skogfrue som prioritert art vedtatt av Kongen i Statsråd <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-05-20-523?q=r%C3%B8d+skogfrue>

Det operative arbeidet med rød skogfrue er delegert til Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus. De har engasjert Sabima/Norsk Botanisk Forening (NBF) i arbeidet. NBF bidrar med kartlegging og overvåkning av rød skogfrue i felt, samt rapportering av dette. Videre med faktainformasjon til info-materiell, data-ark om lokaliteter, oppsyn og annen informasjon. Sabima koordinerer arbeidet gjennom sin kartleggingskoordinator for botanikk.

Det har tidligere blitt utarbeidet 19 rapporter for arbeidet (Hanssen 2007, 2008, 2017a-f, 2019a-b, 2021, 2022, 2023a, 2024, 2025 Hanssen & Bratli 2009, 2010, 2012, 2019). Denne rapporten som blir den 20. i rekken, summerer opp det arbeidet som er utført med handlingsplanen i 2025, både på administrativt plan og i oppfølgingen av de konkrete punktene i handlingsplanen. Det blir også gitt en oversikt over artens status i 2025, med en gjennomgang av alle aktuelle lokaliteter.

Måloppnåelse

Handlingsplanen (kap.2.2) har følgende mål:

«Hovedmålet med forvaltningen av rød skogfrue på lang sikt er å sikre artens overlevelse med levedyktige bestander på flest mulig av de gjenværende lokaliteter i Norge, og at populasjonene får en mulighet til å utvide seg, bl.a. ved at nye bestander kan etablere seg. Rød skogfrue er oppført som sårbar¹ på den Nasjonale rødlista (Direktoratet for naturforvaltning 1999) og det må være et mål at den ikke blir enda mer trua av utryddelse».

Vi kan slå fast etter 20 års arbeid med planen, at målene nås i form av at de norske forekomstene synes å være stabile. De minste populasjonene står imidlertid i en konstant fare for å forsvinne, fordi det bare er en til to planter (genets) der.

Det har vært en økning-utflating i antall observerte skudd og planter, som sannsynligvis utelukkende skyldes økt aktivitet på inventering og overvåkning. Så selv om enkelte populasjoner fluktuerer noe, viser de samla tallene stabilitet. Det har nå totalt kommet til minst seks nye populasjoner som ikke var kjent da

¹ Kategorien er endret til direkte truet (EN) i den nyeste rødlista fra 2021.

handlingsplanen for rød skogfrue startet opp i 2006. Noen av disse kan være spontane nyetableringer.

Administrativ del

Miljødirektoratet (MDir) har delegert det formelle arbeidet med handlingsplanen til Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus. Karoline Bredland hos Statsforvalteren har hatt ansvaret for oppfølgingen i 2025. Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus har et koordinerende ansvar hvor også kontakt med Statsforvalterne i Vestfold- Telemark og Agder inngår. Det er også kontakt med kommuner når det er aktuelt, samt grunneierorganisasjoner, spesielt Norges Skogeierforbund.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark ved Trond Eirik Silsand, har fått penger til utarbeidelse og opptrykk av nye informasjonsplakater i Telemark, samt midler til skjøtsel i tråd med skjøttsplanen på Eikfjellet i Bamble i 2025.

Norsk Botanisk Forening formelt gjennom Sabima, har blitt engasjert i forbindelse med flere punkter i handlingsplanen (se nedenfor).

Kartleggingskoordinator i Sabima, Even W. Hanssen har vært ansvarlig for arbeidet til NBF.

Møter og befaringer i 2025

Det har vært noen telefonsamtaler og noe e-post-kontakt mellom Karoline Bredland hos Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus og Even W. Hanssen, Sabima/Norsk Botanisk Forening.

Den 4.7.2025 var Karoline Bredland hos Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus på befaringsreise med grunneier Alexander Rodahl, beitedyreier Henrik Basberg og Kim Abel fra SNO på Frognøya i Hole kommune, Buskerud. Tema var om beiting av storfe har noen vesentlig negativ innvirkning på rød skogfrue. Se mer under omtalen av Frognøya-lokaliteten.

Karoline Bredland hos Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus har ellers vært på befaringsreise på noen lokaliteter: 24.6.2025 på Solbergfjellet i Drammen med Thore Ryghseter, og hvor målet bl.a. var å bese den nye lokaliteten som ble oppdaget i 2024. Samme dag var hun i den sørvendte skråningen av Solbergfjellet sammen med Harald Bratli. Den 3.7.2025 var hun i Overlia i Drammen (med Gerd L. Hansen). Den 4.7.2025 (samme dag som Frognøya ble besøkt, se over), besøkte hun den ny-oppdagete del-forekomsten på Hovland i Modum sammen med floravokterne, ekteparet Skretteberg. Den 9.7.2025 var hun på Ullebergåsen NR og Haugene NR i Kongsberg.

Handlingsplan for rød skogfrue – arbeid og status i 2025

Norsk Botanisk Forening

Oppfølging av konkrete punkter i handlingsplanen

Det er spesielt fem områder som skal nevnes:

1. Artsinformasjon om rød skogfrue, inkludert informasjon om artsfredningen.

Informasjonstavle ved Bjørkedokk i Nedre Eiker ble satt opp i 2007, erstattet i 2024. Det er laget en ny plakate i 2025 som er trykket opp og utplassert.

Ved Kanonveien på Spiraltoppen i Drammen har det også stått en infoplakat. Denne var blitt svært falmet og ble byttet ut i 2024.

Annet informasjonsarbeid i 2025:

Det ligger en god del informasjon på internett om rød skogfrue og handlingsplanen, både på hjemmesidene til Miljødirektoratet, Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus og hos Sabima. Det er ikke gjort spesielle nye informasjonstiltak i 2025.

2. Ekstensiv overvåking av alle kjente forekomster.

Det ble gjennomført feltbesøk på 52 av totalt 69 kjente lokaliteter (forekomster) (se tabell 1). Det ble oppdaget en ny del-forekomst på lokaliteten Hovland på Modum i 2025. Av de 52 lokalitetene som ble besøkt, ble det funnet skudd på 41 lokaliteter. Antall skudd ble talt opp, og det ble gjort vurderinger av tilstanden. Planter og biotoper har blitt fotografert.

Tabell 1. Oversikt over besøk på de 69 kjente norske lokaliteter for rød skogfrue i 2025

BESØKT	Sikker forekomst	52
	Ujevn forekomst	-
	Trolig tapt forekomst	-
IKKE BESØKT	Sikker forekomst	4
	Ujevn forekomst	3
	Trolig tapt forekomst	10

For resultater av overvåkingen, se kapitlet om status for lokalitetene.

3. Intensiv overvåking av randforekomster i Aremark og Jevnaker og hovedforekomster i Øvre Eiker og Drammen

På lokalitetene i Øvre Eiker og Drammen ble det gjennomført grundige opptellinger av skudd på voksestedene, målinger av enkeltskudd, tellinger av blomster og blader, samt undersøkelse av frukter/frøsetting. Se ellers pkt. 5 nedenfor.

Forekomsten i Aremark har blitt grundig inventert av folk fra Østfold Botaniske Forening og det ble funnet skudd på fem del-lokaliteter.

På forekomsten på Jevnaker ble det gjennomført søk av Tor Kristensen. Det ble funnet et blomstrende skudd.

4. Oppsyn i blomstringstida ved Bjørkedokk i Nedre Eiker

Det har vært besøk av floravoktere ved Bjørkedokk i blomstringsperioden ultimo juni – primo juli. I tillegg har enkelte andre vært på besøk, enten sammen med ovennevnte floravoktere eller på egenhånd.

Infotavlen ved Bjørkedokk står greit. Forsvunnet plakat ble supplert i 2024 (se ovenfor), men erstattet av nylaget plakat i 2025..

5. Detaljert opplegg for overvåkning

Dette blir rapportert i en egen rapport fra Naturhistorisk museum, Universitetet i Oslo ved Harald Bratli (Bratli 2025a).

Status for rød skogfrue i Norge i 2025

Den norske utbredelsen til rød skogfrue i 2025 er vist på kart (figur 2) nedenfor. Nedenfor gis en tekstlig gjennomgang av de sikre forekomstene og noen til, det vil si de forekomstene vi regner som aktuelle per 2025.

Østfold

Aremark. Skjelldalen- sør, i Aremark. Her ble rød skogfrue oppdaget av Ellen Fodstad Larsen i 1996. I 2007 ble det både for første gang observert to skudd, og Steinar Skrede oppdaget et nytt skudd 50 m nord for den kjente forekomsten. Østfold Botaniske Forening (ØBF) ved Bjørn Petter Løfall har inventert populasjonen den 22.8.2025.

Det ble observert tolv sterile skudd på totalt tre del-lokaliteter i 2025 (Bjørn Petter Løfall på Artsobservasjoner). Har status som sikker forekomst. Forekomstene har inntegnet økologisk funksjonsområde. Grensene for funksjonsområdet ble endret i 2023 og er nå innlagt i Naturbase.

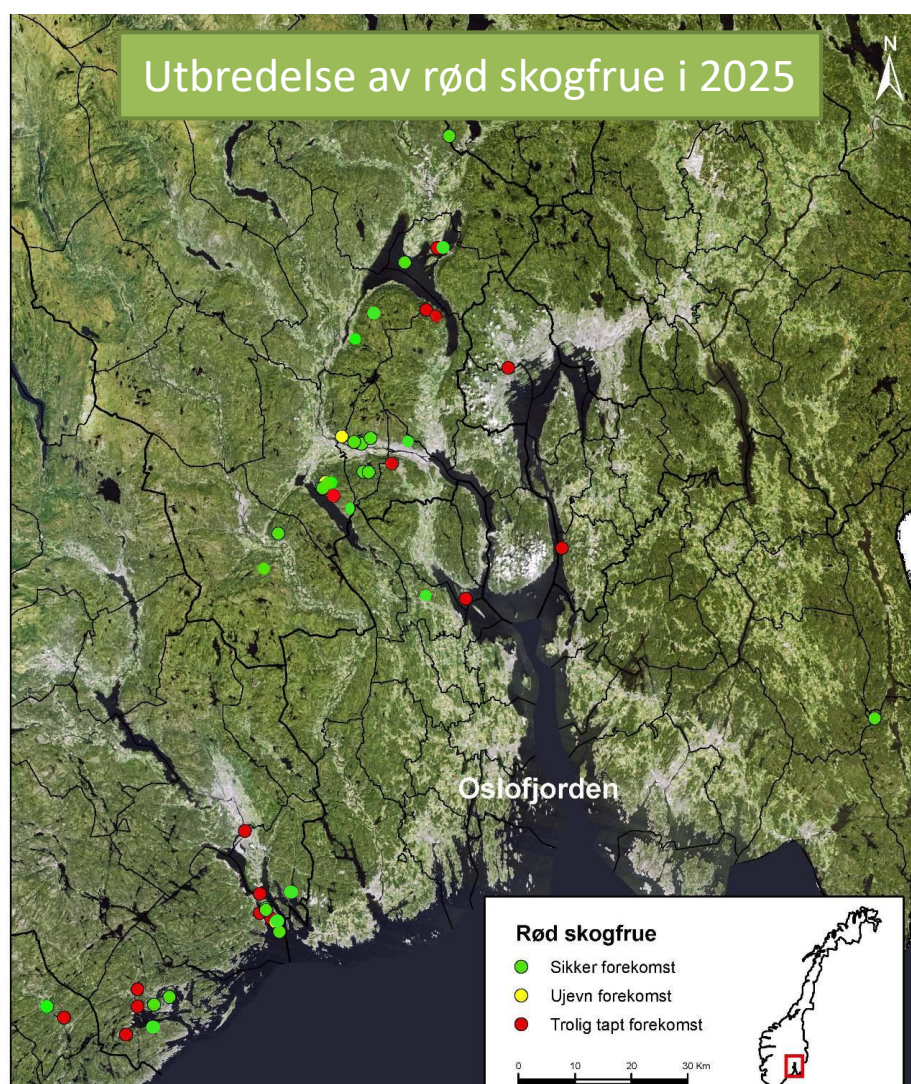
Figur 1. To sterile skudd av rød skogfrue fra Lerviksmosen (Skjelldalen sør) i Aremark. Foto: Bjørn Petter Løfall 22.8.2025.

Akershus

Jevnaker: Bergermarka. Lokaliteten ble oppdaget av Tor Kristensen i 2003. Den er spesiell for så vidt som den ligger i et grunnfjellsområde med glimmerskifer og metasandstein, men det er årer med mineralsk kalk og amfibolitt. Dette er Norges nordligste lokalitet. Inventert av Tor Kristensen den 28.6.2025. Ett blomstrende (i knopp) skudd ble funnet (Tor Kristensen pers. medd. 27.12.2025). Den beholder sin status som sikker forekomst. Har inntegnet økologisk funksjonsområde.

Vestby: Hvitsten. Lokaliteten oppdaget av Arne Korsmo i 1917. Har ikke vært inventert i 2025. Status trolig tapt.

Figur 2. Utbredelseskart for rød skogfrue i Norge i 2025.

Buskerud

Drammen: Bringebærkollen (Overlia/Hamborgstrømskogen). I 2010 fant Gerd Lohne Hansen rød skogfrue her. Voksestedet er i Bringebærkollen i Drammen, bare et par hundre meter fra hennes bosted i Underlia.

Forekomsten ble inventert av Gerd L. Hansen og Toril Lohne den 1.7.2025 og ett fertilt skudd (med blomsterknopper) ble funnet (Gerd L. Hansen, Artsobservasjoner).

Har status som sikker forekomst med inntegnet økologisk funksjonsområde.

Drammen: Spiraltoppen. I 2011 rapporterte nå avdøde Arne Kildebo at han antagelig hadde funnet rød skogfrue ved Spiraltoppen i Drammen. Dette ble seinere befart av Finn B. Michelsen, og Even W. Hanssen som også gransket bilder.

Forekomsten har ikke blitt inventert i 2025.

Funnet må regnes til samme populasjon som Bringebærkollen, men er en helt annen lokalitet.

Den har status som sikker forekomst og har inntegnet økologisk funksjonsområde.

Drammen: Bjørkedokk. Rød skogfrue ble første gang dokumentert fra Bjørkedokk-området i 1943 av Thor Hovland Eknæs. Inventeringer i 2025 er hovedsakelig foretatt av Harald Bratli den 21.-22. juni og 25.-26. juni, men populasjonen er ganske godt kjent slik at det stadig er andre personer innom og sjekker deler av den. Årets grundige opptellinger viser 78 overjordiske skudd totalt, hvorav 36 blomstrende, ingen beita og 42 sterile, på 17 lokaliteter.

Etter fagdagen i 2019 bestemte Statsforvalteren at det skulle lages en enkel skjøtselsplan for Bjørkedokk. Skjøtselsplanen ble ferdig høsten 2023. Den finnes tilgjengelig på [nettsidene](#) til Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus.

Det er utført noe skjøtsel i form av vegetasjonskontroll (fjerning av einstape, hogstavfall og busker) i 2025 (Bratli 2025b).

Bjørkedokkpopulasjonen er fortsatt den største i Norge. Status som sikker forekomst. Har inntegnet økologisk funksjonsområde, som er delt i to pga. Nordlysveien.

Det er ikke rapportert om spesielle uregelmessigheter i 2025. Den høye bevisstheten om denne populasjonen, med hyppige besøk og grundig overvåkning, kan være med på å forklare de mange funnene i Bjørkedokk-området.

Drammen: Solbergfjell. Rød skogfrue ble dokumentert herfra første gang i 1962 av Sigrun Rød. Det ble inventert i 24.6.2025 av Harald Bratli. Det ble talt opp totalt 50 skudd over bakken, hvorav 30 med blomster. Det var 20 sterile skudd, og ingen skudd var beita. Antall skudd virker stabilt, selv om færre blomstrer i forhold til for 12-13 år siden. Det er utført noe skjøtsel i form av vegetasjonskontroll (fjerning av einstape og busker) i 2025 (Bratli 2025b).

Status som sikker forekomst som ligger innenfor Solbergfjellet naturreservat. Har inntegnet økologisk funksjonsområde.

Drammen: Solbergfjell, nordvestskråningen mot Svarttjern. I 2024 fant Thore Ryghseter to spinkle, men fertile skudd her. Det var første gangen rød skogfrue er sett på denne siden av Solbergfjellet. Han beskrev funnet slik (Thore Ryghseter pers.medd.): *«Litt fuktig, ikke solrikt og ganske langt unna andre funn. Tror det er mulig å finne de to eksemplarene etter stedsbeskrivelsen. Litt puslete planter i forhold til de andre jeg har sett i år. Stod sammen med furuvintergrønn og brudespore».*

Thore besøkte lokaliteten sammen med Karoline Bredland fra Statsforvalteren den 24.6.2025. Ingen skudd ble observert (Thore Ryghseter pers. medd. 16.12.2025). Thore mener det kanskje var litt tidlig og at skuddene kunne være vanskelige å oppdage.

Har status som sikker forekomst og vil få inntegnet økologisk funksjonsområde.

Drammen: Bremseåsen I. Rød skogfrue ble funnet her første gang av Øyvind H. Rustan i 1976. Inventert den 29.6. 2025 av Steinar Stueflotten. Totalt tre fertile skudd ble observert.

Ett ganske stort fertilt skudd med ti blomster var å se på det nederste voksestedet (ved bergfoten), se figur 3. På stedet ved foten av en granbusk ca. 4 m lenger oppe i den nedre skrenten ble det for første gang siden 2022 sett skudd, ett fertilt med seks blomster. Litt lenger vest under en gran (NM 57864 20470) ble det funnet ett delvis visnet skudd med inntørkede blomster. På forekomsten litt lenger øst ble ingen skudd sett.

Har status som sikker forekomst. Har inntegnet økologisk funksjonsområde.

Figur 3. Fertilt og vitalt skogfrueskudd ved bergfoten, på Bremseåsen I, Drammen kommune. Her sammen med brudespore. Foto: Steinar Stueflotten 29.6.2025.

Drammen: Bremseåsen II. Rød skogfrue skal ha blitt funnet i dette området i 1992 av Roger Holmen. Det ble lett to ganger i området i 2005 (10.7. og 13.8.) og på nytt 5.7.2017 uten at arten ble gjenfunnet. Det skal også ha blitt lett her i 2006 uten resultat (pers. medd. Even W. Hanssen). Ikke ettersøkt i 2025. Regnes som en ujevn

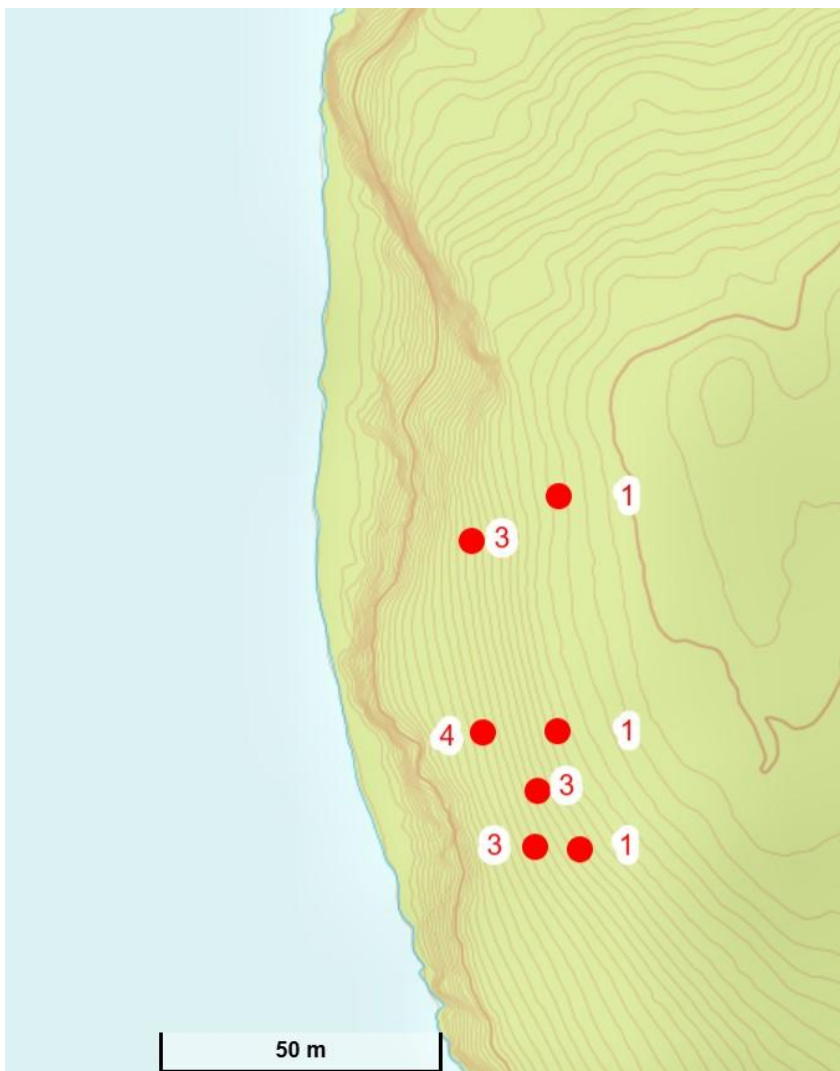

forekomst og har ikke inntegnet økologisk funksjonsområde (men ligger inne i naturreservatet).

Drammen: St. Hansberget. Rød skogfrue ble oppdaget her i 1990 av Jan Otto Eek, og etter det har det vært spredte funn enkelte år. Inventert 21.6.2025 av Harald Bratli. Det ble totalt sett ett fertilt og ett sterilt, altså totalt kun to skudd, noe som er tre færre enn i 2024. Det virker som forekomsten over tid er stabil, men noe svak. Det er utført noe skjøtsel i form av vegetasjonskontroll (fjerning av einstape) i 2025 (Bratli 2025b).

Status som sikker forekomst. Har inntegnet økologisk funksjonsområde.

Hole: Frognøya. Lokaliteten på Frognøya i Tyrifjorden ble oppdaget av Haavard Østhagen i 1967. Floravokter Frode Løset har besøkt forekomsten 20.6.2025. Han rapporterer om (pers. medd.) totalt 16 blomstrende skudd (se figur 4).

Figur 4. Fordeling av observerte blomstrende skudd på hovedforekomsten på Frognøya, Hole kommune, Buskerud 20.6.2025. Inventering og kartproduksjon: Frode Løset. Kartgrunnlag Statens Kartverk

Dette kan suppleres med at Karoline Bredland observerte totalt 27 skudd (se figur 5), hvorav to sterile den 4.7.2025 (Karoline Bredland pers. medd. 7.7.2025). Tre av de fertile skuddene vokste på den lille forekomsten i nord. Alt tyder på at populasjonen fortsatt holder seg stabil, selv om det er store fluktuasjoner i overjordiske skudd. De naturlige forholdene for rød skogfrue er gode.

Karoline Bredland hos Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus var på befarings med grunneier Alexander Rodahl, beitedyreier Henrik Basberg og Kim Abel fra SNO den 4.7.2025. Tema var om beiting av storfe (jfr. Fjorårets rapport - Hanssen 2025) har noen vesentlig negativ innvirkning på rød skogfrue. Bredland oppsummerer befaringsen slik (pers. medd. 7.7.2025): «*Konklusjonen vår ble at det var så lite attraktivt å beite nede i skråningen der rød skogfrue vokser at vi mener at beitingen ikke truer overlevelsen av rød skogfrue her*». Det er dermed ikke aktuelt med fysisk gjerde eller 'no fence'. Små bur vurderes heller ikke som aktuelt da det er for bratt.

Status som sikker forekomst og har inntegnet økologiske funksjonsområder som har blitt revidert i 2025.

Figur 5. Rød skogfrue på vestsiden av Frognøya, Hole kommune i Buskerud. Foto: Karoline Bredland 4.7.2025.

Hole: Viksåsen. Stig Tjøtta, Bærum rapporterte at han juli 2015 fant to eksemplarer av rød skogfrue i Viksåsen naturreservat i Hole. Han leverte foto av det ene skuddet med ni blomster. Området ble inventert av Even W. Hanssen, Åsmund Tysse og Stig Tjøtta den 4.7.2017, men rød skogfrue ble ikke funnet. Området har ikke vært undersøkt spesielt med henblikk på rød skogfrue i 2025.

Statusen til forekomsten er fortsatt uviss, men er inntegnet som sikker på utbredelseskartet. Viksåsen naturreservat regnes som økologisk funksjonsområde.

Kongsberg: Ullebergåsen. Lokaliteten ble oppdaget i 1890 av Thomas Münster, og gjenfunnet i 1983 av Sverre Skrede. Totalt to blomstrende skudd med hhv. tre og fem blomster, ble observert av Bjørnar Olsen 12.7.2025 (se figur 6). Det ene skuddet vokste ca. fem meter rett øst for oppsatt nettingbur. Det andre skuddet vokste litt nordvest for det første. På del-lokaliteten lenger vest ble det ikke sett skudd. I tillegg har Karoline Bredland observert ett blomstrende (på en mulig ny del-forekomst) og ett sterilt skudd under sitt besøk 9.7.2025.

Det er satt nettingbur over et av skuddene som beskytter det mot beiting av hjortedyr. Det har blitt utført noe skjøtsel i form av vegetasjonskontroll i 2025. Status som sikker forekomst. Har inntegnet økologisk funksjonsområde.

Figur 6. Skudd av rød skogfrue på Ullebergåsen i Kongsberg kommune med fem blomster. Foto: Bjørnar Olsen 12.7.2025.

Kongsberg: Haugene. Lokaliteten ble oppdaget av Håkon Skjauff i 2001. Har blitt inventert den 9.7.2025 av Karoline Bredland og ett blomstrende skudd ble observert. Statsforvalteren har satt opp bur over forekomsten for å hindre beiting. Det har blitt utført noe skjøtsel i form av vegetasjonskontroll i 2025. Har status som sikker forekomst og har inntegnet økologisk funksjonsområde (hele Haugene naturreservat).

Modum: Eikværingen og Isberga, oppdaget henholdsvis av Eugen Lysdahl i 1965 og Thure Lund i 1979. Lokalitetene ble ikke undersøkt i 2025 og ble sist inventert av Even W. Hanssen og Rune Aanderaa 2011, men uten at rød skogfrue ble sett. Begge lokalitetene har status som trolig tapt forekomst.

Modum: Glaneberget i Heggenåsen. Dette er en lokalitet som ble funnet i 2009, som ligger i nærheten av toppen på Vikersundbakken i Heggenåsen. Dette var første gang rød skogfrue ble funnet på vestsiden av Finnemarka-massivet. Har blitt inventert i 22.6. 2025 av Berit S. og Sven E. Skretteberg. Ett blomstrende og fem sterile skudd ble observert (Sven Erik og Berit Spone Skretteberg pers. medd. 24.10.2025). Det ble anlagt en disc-golf-bane i nærheten i 2023.

Forekomsten har status som sikker. Har fått inntegnet økologisk funksjonsområde, som i 2025 har blitt revidert for å fange opp alle del-forekomster

Modum: Kirkeåsen i Heggenåsen. Disse forekomstene ble oppdaget som nye i 2011. Det var to funn som ligger ca. 160 m fra hverandre. Forekomstene er ganske nøyte omtalt i rapporten fra 2011. Den store lokaliteten i Kirkeåsen ligger ca. 400 m nord for Glaneberget (se ovenfor).

Forekomstene ble inventert av Berit Spone Skretteberg og Sven Erik Skretteberg den 21.6. 2025 (Sven Erik og Berit Spone Skretteberg pers.medd. 24.10. 2025) og de registrerte totalt 20 skudd, hvorav sju blomstrende og 13 sterile skudd på hele området i Kirkeåsen.

Forekomstene har status som sikre. Har fått inntegnet økologisk funksjonsområde.

Ny delforekomst! Modum: Hovland. Denne forekomsten ble oppdaget i 2011. Denne ble undersøkt 24.6. 2025 (Sven Erik og Berit S. Skretteberg pers. medd. 24.10.2025). Skudd er ikke sett her på mange år, men i 2025 ble det funnet to skudd hvorav ett med seks blomster, i en sørvendt rasmare ca. 200 m rett øst fra den kjente forekomsten (se figur 7). Da Karoline Bredland (pers. medd.) den 4.7.2025 besøkte stedet sammen med Skrettebergs, var skuddet (fig. 7) sporløst forsvunnet. Forekomsten har status som sikker. Denne nye del-forekomsten har ikke ennå fått inntegnet økologisk funksjonsområde.

Figur 7. Blomstrende skudd av rød skogfrue fra den ny-oppdagede del-lokaliteten på Hovland, Modum kommune. Foto: Sven Erik Skretteberg 24.6.2025.

Modum: Hvalsbekken. Denne lokaliteten ble oppdaget i 2017 av Jon Trygve Johnsen, og det ble i 2018 funnet ett nytt blomstrende skudd 5-10 m nedenfor. Det ble høsten 2019 hogd tett inntil forekomsten. Den ble undersøkt av Berit S. og Sven Erik Skretteberg, samt Ole Bjørn Braathen 27.6.2025 (Sven Erik og Berit S. Skretteberg pers. medd. 24.10.2025). Ingen skudd ble observert. Det ser ut til at denne forekomsten ligger 400 m. o.h., noe som er norsk høydegrense for rød skogfrue. Forekomsten har status som sikker og har ikke pt. inntegnet økologisk funksjonsområde. Jon T. Johnsen mener lokaliteten bør følges opp i forhold til hogst tett opptil.

Modum: Heggenåsen nedre (tidligere kalt Heggenbekken nord/Kirkeåsen nord) En lokalitet som ble oppdaget av Sven Erik og Berit Spone Skretteberg 2017. Sven Erik har inventert lokaliteten 22.6. 2025 (Sven Erik og Berit S. Skretteberg pers. medd. 24.10.2025). Det var tre skudd, hvorav to fertile og ett sterilt skudd. Forekomsten har status som sikker, og har fått inntegnet økologisk funksjonsområde sammen med Heggenåsen øvre (se nedenfor).

Modum: Heggenåsen øvre (tidligere kalt Heggenbekken nordøst/Nord for Kirkeåsen). Ligger like ved trigonometrisk punkt Heggenåsen. Sven Erik Skretteberg rapporterte om en ny forekomst oppdaget i 2018. Den ligger ca. 100 m øst for forekomsten kalt «Heggenåsen nedre». Den ble undersøkt i 22.6.2025 av Berit S. og Sven Erik Skretteberg (pers. medd. 24.10.2025). Totalt åtte skudd ble observert, hvorav fire blomstrende og fire sterile. Skuddene står i en sørvendt skråning i et nytt hogstfelt. Floravokterne har satt ut fire bur over skuddene for å hindre beiting av vilt og tamdyr.

Fortsatt er det behov for å rydde unna renninger av bringebær, samt einstape og rødhyll som etablerer seg i skogfrueforekomsten. Forekomsten har status som sikker, og har fått inntegnet økologisk funksjonsområde sammen med Heggenåsen nedre (se ovenfor).

Øvre Eiker: Hamrefjell-området. Det var i dette området Christine Marie (Maja) Cappelen gjorde det første norske funnet av rød skogfrue, antagelig rundt 1810. Det dreier seg her om tre lokaliteter som har blitt inventert 27.6.2025 av Harald Bratli.

Lokaliteten på toppen av Hamrefjell hadde 15 skudd, hvorav to fertile, 11 sterile og to beita. På lokaliteten ved Hamrefjellveien var det ingen overjordsskudd i 2025. Ved Markusbråten var det totalt sju skudd, derav seks blomstrende og ett sterilt.

Det er utført noe skjøtsel i form av vegetasjonskontroll (fjerning av einstape og busker) i 2025 (Bratli 2025b).

Totalt er det i Hamrefjellområdet i 2025 talt opp 22 overjordsskudd, hvorav åtte blomstrende, 12 sterile og to beita. Alle tre forekomstene her har status som sikre. De tre har inntegnet hvert sitt økologiske funksjonsområde.

Øvre Eiker: Tollåsen. Denne lokaliteten ble oppdaget av Bård Engelstad i 2007 da ett blomstrende skudd ble funnet. Området har ikke blitt inventert i 2025 (Finn B. Michelsen pers. medd. 28.12.2025).

Status som sikker forekomst. Har inntegnet økologisk funksjonsområde.

Øvre Eiker: Bryllupsmyr øst. Denne ble oppdaget av Gunnar Hansen i 2009. Det var bare ett blomstrende skudd med tre blomster. Den ble ikke besøkt i 2025. Området er ikke spesielt gjengrodd og potensialet er godt (2023). Den har status som sikker forekomst. Har inntegnet økologisk funksjonsområde.

Øvre Eiker: Blåfjell. Rød skogfrue ble oppdaget her i 1985 av Kjell Værnes. Har ikke vært inventert i 2025 og har fortsatt status som ujevn forekomst da naturforholdene er relativt lite endra fra arten sist ble sett i 1993.

Øvre Eiker: Kringletjern. Ble oppdaget her i 1985 av Kjell Værnes. Ble ikke inventert i 2025. Det har ikke vært observert rød skogfrue på denne lokaliteten siden handlingsplanen ble satt i verk i 2006, men den har fortsatt status som ujevn forekomst da naturforholdene er relativt lite endra. Arten ble sist sett her i 1993.

Øvre Eiker: Tørrbekk. Ble oppdaget her i 1984 av Kjell Værnes og Bjarne Mathiesen. Ble sist inventert i 2008, og er ikke re-inventert i 2025. Det er ikke observert skudd her siden 1985. Har status som trolig tapt forekomst.

Øvre Eiker: Barlindmyra under Barlindmyråsen, Tryterud

Den 30.6.2021 fant Kristin og Erling Bjartnes to blomstrende skudd med rød skogfrue ved slektsgården Tryterud. Voksestedet karakteriseres som en gammel eng, som tydeligvis har vært gjengrodd med skog og hogd ca. 2017. Kristin og Erling Bjartnes inventerte forekomsten 4.6.2025 (Kristin Bjartnes, Erling Bjartnes, Artsobservasjoner), og Kristin Bjartnes på ny 18.6.2025 (Kristin Bjartnes, Artsobservasjoner). De fant tre blomstrende skudd.

Forekomsten er buret inne for å hindre beiting. Har status som sikker forekomst. Har inntegnet økologisk funksjonsområde.

Vestfold

Holmestrand: Bjørkøya. Rød skogfrue ble funnet her i 1901 av Maggi Conradi. Området er ikke inventert i 2025. Har status som trolig tapt forekomst.

Holmestrand: Bergan øst, Saueråsen (Hillestadåsen). Et nytt funn av rød skogfrue ble gjort her den 6.7.2022 av Sylvia Stolsmo som gjorde naturtypekartlegging sammen med Torbjørn H. Kornstad (Kornstad & al. 2023). Det ble funnet seks skudd hvorav to blomstrende og fire sterile (T. Kornstad pers. medd. 26.1.2023). Inventert 10.8.2025 av Hallvard Holtung. Han fant bare ett spinkelt sterilt skudd (se figur 8).

Lokaliteten har status som sikker forekomst. Har fått inntegnet økologisk funksjonsområde.

Figur 8. Ett sterilt skudd av rød skogfrue fra Saueråsen (i Hillestadåsen), Holmestrand kommune 10.8.2025. Foto: Hallvard Holtung.

Telemark

Bamble: Langesundstangen. Her ble rød skogfrue funnet av Øyvind Skauli under en ekskursjon med Telemark Botaniske Forening i 1996. Bjørn Erik Halvorsen besøkte området 21.6.2025, uten å observere skudd på det inngjerda området. Har status som sikker forekomst. Har fått ikke inntegnet økologisk funksjonsområde.

Bamble: Synken, nord ble oppdaget i 1990 av Leif Rustand. Floravokter Bjørn Erik Halvorsen besøkte området 24.6.2025. Ingen skudd ble observert. Han rapporterer at området er svært gjengrodd med kratt.

Har status som sikker forekomst. Har økologisk funksjonsområde som en del av Eikfjellet-Synkene.

Bamble: Synken, syd ble oppdaget i 1993 av Dag W. Holmer. Floravokter Bjørn Erik Halvorsen besøkte området 24.6.2025, uten å observere skudd. Har status som ujevn forekomst. Har økologisk funksjonsområde som en del av Eikfjellet-Synkene.

Bamble: Eikfjellet (også kalt Bunestoppen). Marith Gullbekk Markussen oppdaget rød skogfrue her den 2.7.2022. Floravokter Bjørn Erik Halvorsen besøkte området den 24.6.2025, uten å observere skudd.

Lokaliteten er en del av felles økologisk funksjonsområde, sammen med de to Synken-forekomstene som ligger lenger sør på samme ryggen (Eikfjellet-Synkene). Har status som sikker forekomst.

Stiftelsen Biofokus utarbeidet i 2024 en [skjøtselsplan](#) for det økologiske funksjonsområdet på Eikfjellet-Synken (Reiso & Thylén 2024), på oppdrag fra Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Her er restaurering, skjøtsel (særlig kontroll av fremmedarter) og overvåkning de anbefalte tiltakene, og Statsforvalteren har i 2025 fått egne midler til dette.

Bamble: Tangvaldkleiva. Rød skogfrue ble oppdaget her i 1907 av Johan Dyring, og seinere gjenfunnet av Øyvind Skauli ca. 1966. Undersøkt sist i 2011, med negativt resultat. Ikke ettersøkt i 2025. Status som trolig tapt forekomst.

Bamble: Ødegård. Kalkbergrygg vest for den gamle hoppbakken, Røsskleiva naturreservat. (Lokaliteten også kalt Barfodkollen og Barfotbakken.) Forekomsten ble oppdaget i juni 2024 av Trond Halvorsen. Ble inventert den 21.6.2025 av Bjørn Erik Halvorsen, Åse J. Halvorsen og Odd Magne Langerød. Ingen skudd ble sett. Har fått inntegnet økologisk funksjonsområde. Har status som sikker forekomst

Bamble: Badeåsen ved Langesund. (Lokaliteten også kalt Linaaes gate). Ble oppdaget i juni 2024 av Kjerstin Sørensen. Det er satt opp et bur og en plakat over

skuddene. Ble inventert den 21.6.2025 av Bjørn Erik Halvorsen, Åse J. Halvorsen og Odd Magne Langerød. Ingen skudd ble sett.

Har fått inntegnet økologisk funksjonsområde. Har status som sikker forekomst. Lokaliteten må regnes som en del av populasjonen Langesundstangen som historisk har hatt kun en lokalitet, dette er den andre.

Porsgrunn: Krøsstangveien nord for Sildevika på Bjønneshalvøya. Cathrine Whist oppdaget denne med i alt 16 skudd i 2011. Floravokter Bjørn Erik Halvorsen besøkte området 18.6.2025 sammen med Christian Kortner og Øyvind Kortner, og rapporterer om to fertile skudd (se figur 9). Status som sikker forekomst. Har inntegnet økologisk funksjonsområde.

Figur 9. Blomstrende skogfrueskudd blant blåbærlyng ved Krøsstangveien, Porsgrunn kommune, Telemark 18.6.2025. Foto: Bjørn Erik Halvorsen.

Porsgrunn/Skien: Borgeåsen. Lokaliteten ble dokumentert første gang i 1880 av Louis M. Vauvert og var tydeligvis kjent i en god del år. Har seinere gått i glemmeboka. Det har ikke blitt gjort spesiell inventering av lokaliteten i 2025. Har status som trolig tapt forekomst.

Kragerø: Kammerfossåsen. Rød skogfrue ble oppdaget her i 1989 av Bjørn Halvorsen. Den ble inventert i 23.6.2025 av Harald Bratli og kun ett sterilt skudd har ble funnet. Regnes som sikker forekomst. Har inntegnet økologisk funksjonsområde.

Kragerø: Bjørneknuten. Lokaliteten ble oppdaget i 2001 av Tor Erik Brandrud. Den ble inventert den 21.6.2025 av Jan-Åge Pedersen og 23.6.2025 av Harald Bratli. Det ble ikke funnet skudd over bakken. Forekomsten er stabil og det er første gang siden forekomsten ble oppdaget at det ikke er funnet overjordsskudd.

Status som sikker forekomst, men det drives steinbrudd ikke så langt unna. Har inntegnet økologisk funksjonsområde.

Kragerø: Grønnåsen. Rød skogfrue ble oppdaget her i 1949 av Peter Kleppa under en ekskursjon i regi av Norsk Botanisk Forening. Den er kun sett her dette året. Området er et rikt planteområde og ganske stort. Det er fredet som Grønnåslia naturreservat. Området er en del gjengrodd, men det er muligheter for at orkideen vokser her ennå. Har ikke blitt inventert i 2025. Status som trolig tapt forekomst.

Kragerø: Knipen. Rød skogfrue ble oppdaget i området i 1908 av Johan Tidemand Ruud og sett siste gang i 1914. Det er et svært rikt planteområde, med særlig mange erteplanter *Fabaceae* og andre sørlige varmekjære arter. Deler av arealet er fredet som naturreservat. Har ikke blitt inventert i 2025. Status som trolig tapt forekomst.

Kragerø: Storkollen. I 2011 meldte Tor Erik Brandrud om funn av rød skogfrue på Storkollen i Kragerø. Dette kan være forekomsten Tidemand Ruud fant i 1920. Den ble inventert av floravokter Jan Åge Pedersen 21.6.2025. Ett sterilt skudd med fullt utviklede blad ble observert. Forekomsten befinner seg like ved en populær tursti. Har status som sikker forekomst, og har inntegnet økologisk funksjonsområde.

Aust-Agder, Agder

Gjerstad: Geiteryggen mellom Vik og Kveim. Lokaliteten ble oppdaget av Jon Kaasa og Finn Wischmann i 1951. Skogfrua ble gjenoppdaget her i 2007. Den 1.7. 2025 hadde Agder Botaniske Forening en inventeringstur til lokaliteten. Ingen skudd ble observert (Trond Baugen pers. medd. 27.12.2025). Det er første gangen siden 2007 at overjordsskudd ikke har blitt sett.

Har status som sikker forekomst. Har pt. ikke inntegnet økologisk funksjonsområde. Det er behov for noe opprydding i koordinater på funn som vises via Artskart.

Gjerstad: Åsparti mellom Tveit og Østerholt. Lokaliteten ble oppdaget av Jon Kaasa og Finn Wischmann i 1951. Agder Botaniske Forening har tidligere lett systematisk etter denne lokaliteten uten å finne den. Det har ikke blitt gjort spesifikke søk i 2024. Har status som trolig tapt forekomst.

Sammendrag av status

Året 2025 har gitt oss en stadig bedre oversikt over den røde skogfruas status i Norge. Totalbildet er fullt på høyde med 2006-2024, men totalt antall skudd (overjordiske) er 246, noe lavere enn i 2024, og godt under 345 i toppåret 2021 (tabell 2 og 3). Det anslåtte antall genetiske individer (genets) er 67 (tabell 3), noe som er en økning på én fra 2024. Det er en positiv utvikling, men det er tvilsomt om det gir grunnlag for å si at vi har noen høyere genetisk variasjon eller mulighet til overlevelse på sikt.

Resultatene fra 2025 gir det noenlunde samme bildet som tidligere, nemlig at Eiker-Drammen kommunene er kjerneområdet for arten (65,4 % av alle overjordsskudd i Norge), og da særlig gamle Nedre Eiker kommune. Bjørkedokk-populasjonen er fortsatt helt tydelig den største med 78 skudd og med Solbergfjell-populasjonen i samme gamle kommune på andreplass med 50 skudd.

Tabell 2. Antall observerte skudd på de 23 aktuelle norske populasjonene av rød skogfrue i 2025.

	Totalt antall skudd	Fertile skudd	Sterile skudd
Skjelldalen, Aremark Øf	12	-	12
Bergermarka, Jevnaker Ak	1	1	-
Frognøya, Hole Bu	27	25	2
Viksåsen, Hole Bu	-	-	-
Ullebergåsen, Kongsberg Bu	4	3	1
Haugene, Kongsberg Bu	1	1	-
Heggenåsen, Modum, Bu	37	14	23
Bjørkedokk, Drammen Bu	78	36	42
Solbergfjell, Drammen Bu	50	30	20
Bremsåsen, Drammen Bu	3	3	-
St. Hansberget, Drammen Bu	2	1	1
Hamborgstrømskogen- Spiraltoppen, Drammen, Bu	1	1	-
Hamrefjell, Ø. Eiker Bu	22	10	12

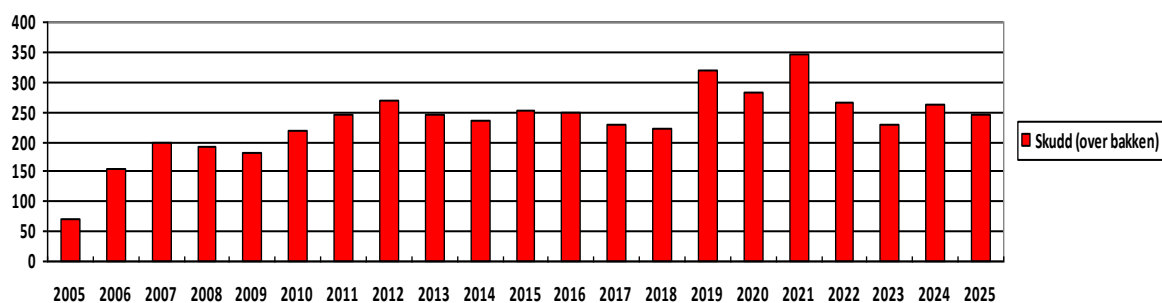
Tollåsen, Ø. Eiker Bu	-	-	-
Tryterud, Ø. Eiker Bu	3	3	-
Bergan nø, Saueråsen, Holmestrand Ve	1	-	1
Sildevika, Bjønnes, Porsgrunn, Te	2	2	-
Langesundstangen-Badeåsen, Bamble Te	-	-	-
Eikfjellet-Synken-Ødegård, Bamble Te	-	-	-
Kammerfossåsen, Kragerø Te	1	-	1
Bjørneknuten, Kragerø Te	-	-	-
Storkollen, Kragerø Te	1	-	1
Geiteryggen, Gjerstad Agder	-	-	-
SUM	246	130	116

Tabell 3. Noen nøkkeltall for den norske bestanden av rød skogfrue i perioden 2006-2025.

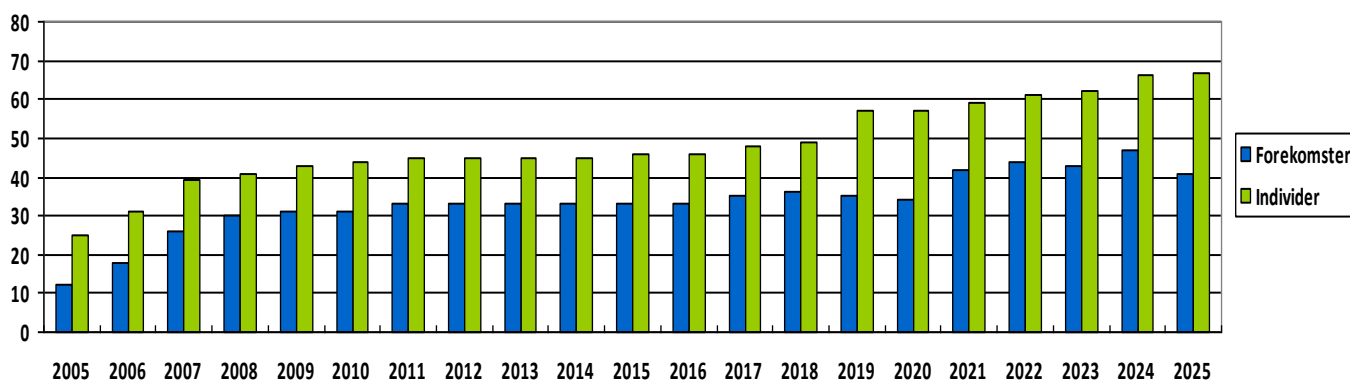
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Totalt kjente lokaliteter	45	51	51	53	54	57	57	57	57	58	58	60	61	61	61	64	66	66	69	69
Totalt kjente populasjoner	30	30	30	31	32	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33	34	35	35	35	35
Populasjoner med skudd observert	10	13	15	15	16	18	15	15	16	18	15	14	13	15	14	19	20	18	22	18
Forekomster med skudd observert	18	26	30	31	32	34	36	35	36	37	37	33	30	36	34	42	44	43	47	42
Antall skudd (ramets) observert	154	198	190	183	219	247	268	246	236	252	249	230	222	318	281	345	265	228	262	246
Antall planter (genets) anslag	31	39	41	43	44	45	45	45	45	46	46	48	49	57	57	59	61	62	66	67

Utviklinga (i antall forekomster, skudd og genetiske individer) totalt sett i perioden 2006-25 er positiv (figur 10 og 11). Det er fortsatt grunn til å anta at det er bedre og mer systematiske inventeringer som gir dette resultatet. At kurvene flater ut tyder på at man kanskje begynner å få et reelt bilde av den totale tilstanden. Tallet for antall skudd i 2025 er litt lavere enn i 2024.

Figur 10. Utviklingen til rød skogfrue i Norge siden 2005 i antall skudd/ramets.

Figur 11. Utviklingen til rød skogfrue i Norge siden 2005 i antall sikre forekomster (blå søyler) og antall individer/genets (grønne søyler).

Fertilitet

Det er ikke gjort spesielle observasjoner av rød skogfrue i 2025 som endrer bildet av en art med generelt lav fertilitet.

Skjotselsplanen for Norges største populasjon av rød skogfrue på Bjørkedokk (Hanssen 2023b), foreslår håndpollinering som tiltak for å styrke populasjonen. For første gang i Norge ble det derfor utført håndpollinering i 2024 (Hanssen 2025). Håndpollinering er utført i England tidligere, se Newman & al. (2007).

Pollineringsarbeidet i 2025 ble utført av Harald Bratli, Naturhistorisk Museum, Universitetet i Oslo (Bratli 2025b). Selve pollineringen ble utført 22.6.2025 på Bjørkedokk i Drammen kommune og 26.6.2025 i Solbergfjellet i Drammen kommune. Det ble utført fire forsøk på hver av lokalitetene, til sammen åtte forsøk på sju skudd. Dem 23.8.2025 ble kapselproduksjonen sjekket og det ble funnet kapsler på ett skudd på Bjørkedokk og tre skudd i Solbergfjellet. Til sammen altså kapselproduksjon i fire av åtte forsøk (50 %).

Påvirkninger

Også i 2025 er det observert en del beiting på skudd av rød skogfrue. Som tidligere år er det først og fremst spor etter elg på lokalitetene, men rådyr er også i høy grad involvert. Ved de detaljerte populasjons-undersøkelsene (Bratli 2025a) får vi etter hvert et bilde av omfanget av beiting. Vi ser at det er begrenset, men rammer noe tilfeldig og kan enkelte år berøre enkeltbestand sterkt (jf. Bjørneknuten i Kragerø i 2010). Som tiltak for å begrense beiting har man satt bur over flere av skuddene på lokalitetene i Kongsberg og Modum kommuner.

Referanser

Bratli, H 2025a Rapport fra overvåking av rød skogfrue i 2025. NHM, UiO, upublisert rapport 13 s. (21.10.2025)

Bratli, H 2025b Rapport fra skjøtsel og håndpollinering av rød skogfrue i 2025. NHM, UiO, upublisert rapport 10 s. (31.10.2025)

Direktoratet for Naturforvaltning 1999 Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998. DN-rapport 1999-3: 1-162

Direktoratet for Naturforvaltning 2006 [Handlingsplan for rød skogfrue *Cephalanthera rubra*](#). DN rapport 2006-1: 1-26

Hanssen, EW 2007. Handlingsplan for rød skogfrue *Cephalanthera rubra*. Arbeid og status i 2006. Rapport SABIMA/Norsk Botanisk Forening, Oslo. 18 s.

Hanssen, EW 2008. Handlingsplan for rød skogfrue *Cephalanthera rubra*. Arbeid og status i 2007. Rapport SABIMA/Norsk Botanisk Forening, Oslo. 26 s.

Hanssen, EW 2017a. Handlingsplan for rød skogfrue *Cephalanthera rubra*. Arbeid og status i 2015. Rapport SABIMA/Norsk Botanisk Forening, Oslo. 25 s.

Hanssen, EW 2017b. Handlingsplan for rød skogfrue *Cephalanthera rubra*. Arbeid og status i 2016. Rapport SABIMA/Norsk Botanisk Forening, Oslo. 25 s.

Hanssen, E W 2017c. Handlingsplan for rød skogfrue *Cephalanthera rubra*. Arbeid og status i 2017. Rapport SABIMA/Norsk Botanisk Forening, Oslo. 24 s.

Hanssen, EW 2017d. Handlingsplan for rød skogfrue *Cephalanthera rubra*. Arbeid og status i 2012. Rapport SABIMA/Norsk Botanisk Forening, Oslo. 20 s.

Hanssen, EW 2017e. Handlingsplan for rød skogfrue *Cephalanthera rubra*. Arbeid og status i 2013. Rapport SABIMA/Norsk Botanisk Forening, Oslo. 23 s.

Hanssen, EW 2017f. Handlingsplan for rød skogfrue *Cephalanthera rubra*. Arbeid og status i 2014. Rapport SABIMA/Norsk Botanisk Forening, Oslo. 21 s.

Hanssen, EW 2019a. Handlingsplan for rød skogfrue *Cephalanthera rubra*. Arbeid og status i 2018. Rapport SABIMA/Norsk Botanisk Forening, Oslo. 21 s.

Hanssen, EW 2019b. Handlingsplan for rød skogfrue *Cephalanthera rubra*. Arbeid og status i 2019. Rapport SABIMA/Norsk Botanisk Forening, Oslo. 22 s.

Hanssen, EW 2021. Handlingsplan for rød skogfrue *Cephalanthera rubra*. Arbeid og status i 2020. Rapport SABIMA/Norsk Botanisk Forening, Oslo. 2 1s.

Hanssen, EW 2022. [Handlingsplan for rød skogfrue *Cephalanthera rubra*. Arbeid og status i 2021.](#) Rapport SABIMA/Norsk Botanisk Forening, Oslo. 26 s.

Hanssen, EW 2023a. Handlingsplan for rød skogfrue *Cephalanthera rubra*. Arbeid og status i 2022. <https://www.statsforvalteren.no/siteassets/fm-oslo-og-viken/miljo-og-klima/rapporter/miljoernavdelingen-i-oslo-og-viken-rapportserie/2023-02-handlingsplan-for-rod-skogfrue-cephalanthera-rubra-i-norge---arbeid-og-status-i-2022.pdf> Rapport SABIMA/Norsk Botanisk Forening, Oslo. 26 s.

Hanssen, EW 2023b Skjøtselsplan for prioritert art rød skogfrue på Bjørkedokkåsen, Drammen kommune for perioden 2023-2032. Statsforvalteren i Oslo og Viken rapport 4-2023. 33 s. + vedlegg. ISBN 978-82-93931-34-8.
<https://kudos.dfo.no/documents/70681/files/35801.pdf>

Hanssen, EW 2024. *Handlingsplan for rød skogfrue Cephalanthera rubra. Arbeid og status i 2023.* [Handlingsplan for rød skogfrue Cephalanthera rubra. Arbeid og status i 2023](#) SABIMA/Norsk Botanisk Forening. Statsforvalteren i Oslo og Viken, klima- og miljøvernavdelingen. Rapport 1/2024 29 s.

Hanssen, EW 2025. [Handlingsplan for rød skogfrue Cephalanthera rubra. Arbeid og status i 2024.](#) SABIMA/Norsk Botanisk Forening. Statsforvalteren i Oslo og Viken, klima- og miljøvernavdelingen. Rapport x/2025 39 s.

Hanssen, EW & Bratli, H 2009. *Handlingsplan for rød skogfrue Cephalanthera rubra. Arbeid og status i 2008.* Rapport SABIMA/Norsk Botanisk Forening, Oslo. 26 s.

Hanssen, EW & Bratli, H 2010. *Handlingsplan for rød skogfrue Cephalanthera rubra. Arbeid og status i 2009.* Rapport SABIMA/Norsk Botanisk Forening, Oslo. 30 s.

Hanssen, EW & Bratli, H 2012. *Handlingsplan for rød skogfrue Cephalanthera rubra. Arbeid og status i 2010.* Rapport SABIMA/Norsk Botanisk Forening, Oslo. 28 s.

Hanssen, EW & Bratli, H 2019. *Handlingsplan for rød skogfrue Cephalanthera rubra. Arbeid og status i 2011.* Rapport SABIMA/Norsk Botanisk Forening, Oslo. 33 s.

Kornstad, TH, Stolsmo, S, & Holtung, H 2023. *Nyfunn av rød skogfrue ved Hillestad i Holmestrand kommune.* Blyttia 81: 236-240

Newman, RD; Showler, AJ; Harvey, MC and Showler, D A 2007 *Hand pollination to increase seed-set of red helleborine Cephalanthera rubra in the Chiltern Hills, Buckinghamshire, England.* Conservation Evidence, 4 pp. 88–93.
https://www.researchgate.net/publication/42796285_Hand_pollination_to_increase_seed-set_of_red_helleborine_Cephalanthera_rubra_in_the_Chiltern_Hills_Buckinghamshire_England

Reiso, S. og Thylén, A. 2024. [Skjøtselsplan for funksjonsområde for rød skogfrue ved Eikfjellet i Bamble kommune.](#) Biofokus-rapport 2024-056. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Vedlegg 1. Oversikt over floravoktere for rød skogfrue 2025

Bråten- Skjelldalen (Aremark) Østfold Botaniske Forening v. Bjørn Petter Løfall
 Bergermarka (Jevnaker). Tor Kristensen
 Frognøya (Hole). Frode Løset
 Glanerberget (Modum) Berit Spone Skretteberg, Sven Erik Skretteberg
 Kirkeåsen (Modum) Berit Spone Skretteberg, Sven Erik Skretteberg
 Hovland (Modum) Berit Spone Skretteberg, Sven Erik Skretteberg
 Heggenåsen øvre/nedre (Modum) Berit Spone Skretteberg, Sven Erik Skretteberg
 Hvalsbekken (Modum) Jon Trygve Johnsen
 Solbergfjell (Nedre Eiker i Drammen). Even W. Hanssen
 Bjørkedokk (Nedre Eiker i Drammen). Jorunn M. Haugen
 St. Hansberget (Nedre Eiker i Drammen). Jorunn M. Haugen
 Bremseåsen (Nedre Eiker i Drammen). Steinar Stueflotten
 Hamrefjellområdet (Øvre Eiker). Buskerud Botaniske Forening
 Tollåsen (Øvre Eiker). Finn B. Michelsen
 Tryterud (Øvre Eiker). Kristin Bjartnes
 Ullebergåsen (Kongsberg). Bjørnar Olsen
 Haugene (Kongsberg). Bjørnar Olsen
 Saueråsen (Holmestrand). Hallvard Holtung
 Borgeåsen (Skien/Porsgrunn). Telemark Botaniske Forening
 Krøsstangveien, Bjønnes (Porsgrunn) Telemark Botaniske Forening v. Bjørn Erik Halvorsen
 Eikfjellet, Synken nord og sør (Bamble). Telemark Botaniske Forening v. Bjørn Erik Halvorsen.
 Ødegård (Bamble). Telemark Botaniske Forening v. Bjørn Erik Halvorsen.
 Langesundstangen og Badeåsen (Bamble). Telemark Botaniske Forening v. Bjørn Erik Halvorsen
 Bjørneknuten (Kragerø). Jan Åge Pedersen
 Kammerfossåsen (Kragerø). Jan Åge Pedersen
 Storkollen (Kragerø). Jan Åge Pedersen
 Geiteryggen, Vik (Gjerstad). Agder Botaniske Forening v. Trond Baugen

Vedlegg 2. Medieomtale om rød skogfrue i 2025

Det har vært fortsatt medieomtale rundt utbyggingsplaner i Telemark, særlig nær leveområdet for rød skogfrue ved Eikfjellet (Bunestoppen) Bamble kommune.

Varden 23.5.2025 <https://www.varden.no/nyheter/n/dRe9Q1/naa-snur-ogsaa-statsforvalteren-alvorlig-for-kommunen>

NRK 24.5.2025 <https://www.nrk.no/vestfoldogtelemark/opphever-reguleringsplan-pa-bunestoppen---dermed-star-brannstasjonen-ulovlig-oppfort-1.17430192>

Byggindustrien 24.5.2025 <https://www.bygg.no/brannstasjon-i-bamble-er-ulovlig-pa-grunn-av-sjelden-orkide-boligfelt-kan-ryke/2793946>

